

จำนวนระดับตำแหน่งชำนาญการและเชี่ยวชาญ ในแต่ละสถาบันอุดมศึกษา

เสถียร คามีสักดิ์

การกำหนดจำนวนระดับตำแหน่งชำนาญการ และระดับตำแหน่งเชี่ยวชาญ มีปัญหามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 ที่มีการกำหนดให้มีระดับตำแหน่งของสายสนับสนุนวิชาการ เป็นต้นมา พวกเราสมัยนั้นถูกเรียกชื่อว่า สาย ข. และ สาย ค. การจะขอเป็นระดับชำนาญการ และเชี่ยวชาญ ต้องเขียน คำชี้แจงเสนอ ทบวงทุกตำแหน่งให้พิจารณา กำหนดว่าจะ เป็นระดับตำแหน่งชำนาญการ หรือเชี่ยวชาญ ได้หรือไม่ อยู่สักระยะหนึ่งก็เกือบ 10 ปี พอมาปี พ.ศ. 2536 - 2539 ทบวงจึงกำหนดให้มีระดับตำแหน่งชำนาญการระดับ 6, 7-8 ทุกสังกัดได้โดยไม่ได้จำกัดจำนวนทั้งสาย ข. และ สาย ค. แต่ตำแหน่งเชี่ยวชาญระดับ 9 กำหนดให้มีหน่วยงาน ละ 1 ตำแหน่ง (กองกลาง กองการเจ้าหน้าที่ กองบริการ การศึกษา กองคลัง กองแผนงาน กองกิจการนิสิต เป็นต้น) และกำหนดให้นักวิจัย เป็นระดับตำแหน่งเชี่ยวชาญได้โดย ไม่จำกัดจำนวน จึงจะเห็นได้ว่าระยะก่อนนั้นการกำหนด จำนวนระดับตำแหน่งว่าจะมีเท่าไร จำนวนเท่าใดนั้น ต้อง ให้ทบวงมหาวิทยาลัยสมัยนั้นพิจารณาตัดสินจากเอกสาร ที่แต่ละมหาวิทยาลัย/สถาบัน ส่งให้พิจารณา

ต่อมาปี พ.ศ. 2547 มีการตราพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา กำหนด ให้สภาสถาบันอุดมศึกษา สามารถกำหนดจำนวนระดับ ตำแหน่งชำนาญการและเชี่ยวชาญได้เอง ข้าราชการ พลเรือนในมหาวิทยาลัยถูกปรับเปลี่ยนเป็นข้าราชการ พลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา จนถึงปี พ.ศ. 2550 ระดับ 1-ระดับ 11 ของข้าราชการสายสนับสนุนวิชาการ ถูกปรับ เปลี่ยนเป็น ระดับปฏิบัติงาน ระดับชำนาญงาน ระดับชำนาญ งานพิเศษ ในกลุ่มข้าราชการประเภททั่วไป ส่วนข้าราชการ ประเภทวิชาชีพเฉพาะหรือเชี่ยวชาญเฉพาะ เรียกว่า ระดับปฏิบัติการ ระดับชำนาญการ ระดับชำนาญการ พิเศษ ระดับเชี่ยวชาญ ระดับเชี่ยวชาญพิเศษ และใน ส่วนประเภทผู้บริหาร เรียกว่า ระดับผู้อำนวยการกองหรือ

เทียบเท่า และระดับผู้อำนวยการสำนักหรือเทียบเท่า ปัญหา ที่น่าคิดคือในรอบ 4 ปี จะกำหนดจำนวนที่สูงกว่าระดับ ปฏิบัติงาน และที่สูงกว่าระดับปฏิบัติการ ระดับตำแหน่ง ละเท่าไร จึงจะถูกต้องเหมาะสม โปร่งใส ตรวจสอบได้ จะใช้ หลักคิดอะไร จะใช้แนวคิดอะไร จึงจะบริหารจัดการสถาบัน อุดมศึกษาให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ แผนกลยุทธ์ แผนยุทธศาสตร์ ใน 4 ปีข้างหน้า

กรอบแนวคิดการกำหนดจำนวนระดับตำแหน่ง ที่สูงกว่าระดับปฏิบัติงานคือ ระดับชำนาญงาน ชำนาญงานพิเศษ และระดับที่สูงกว่าระดับปฏิบัติการ คือระดับชำนาญการ ระดับชำนาญการพิเศษ ระดับเชี่ยวชาญ และระดับ เชี่ยวชาญพิเศษ มีหลักการแนวคิดดังต่อไปนี้

ใช้กรอบแนวคิดของทบวงมหาวิทยาลัยเดิม

ระดับชำนาญงาน และระดับชำนาญงานพิเศษ กำหนดให้มีทุกตำแหน่ง ตามบัญชีมาตรฐานกำหนด ตำแหน่ง ที่ ก.พ.อ. กำหนด

ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ กำหนดให้มีทุกตำแหน่ง ตามบัญชีมาตรฐานกำหนด ตำแหน่งที่ ก.พ.อ. กำหนด

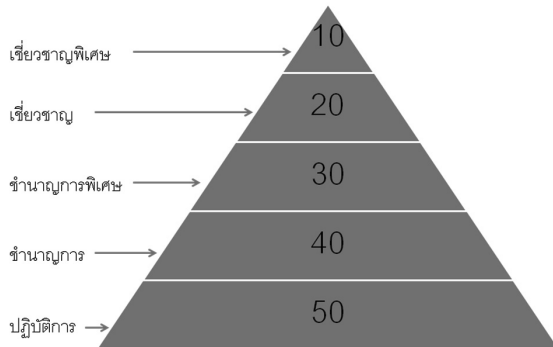
ตำแหน่งนักวิจัย กำหนดให้ระดับเชี่ยวชาญ และ ระดับเชี่ยวชาญพิเศษ มีได้ทุกตำแหน่ง

คือระดับเชี่ยวชาญ และระดับเชี่ยวชาญพิเศษ กำหนดให้มีได้ สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องละ 1 ตำแหน่ง หรือ กลุ่มงานละ 1 ตำแหน่ง ยกเว้นกลุ่มงานที่มีภาระงานมาก ที่จำเป็นต้องมีวิทยาเขต อาจกำหนดได้มากกว่า 1 ตำแหน่ง ตามบัญชีมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่ ก.พ.อ. กำหนด

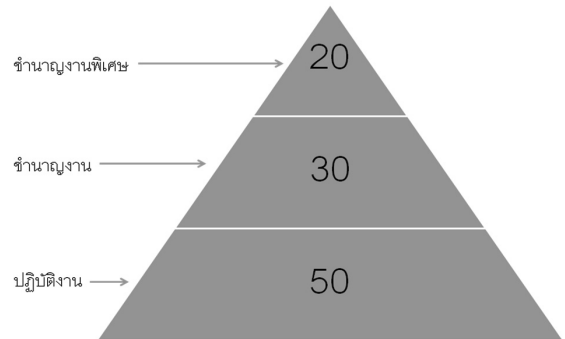
ต้องพิจารณาจากภาระงานเป็นหลัก โดยต้อง ประเมินจากวิเคราะห์ ศึกษาค่างาน หากได้คะแนนตามที่กำหนด ของหลักเกณฑ์ ก็สามารถกำหนดจำนวนระดับตำแหน่งได้ ตามบัญชีมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่ ก.พ.อ. กำหนด กำหนดกรอบแนวคิดใน 4 วิธี ดังนี้

* บุคลากรเชี่ยวชาญ อดีตผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ และอดีตผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาระบบและบุคคล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

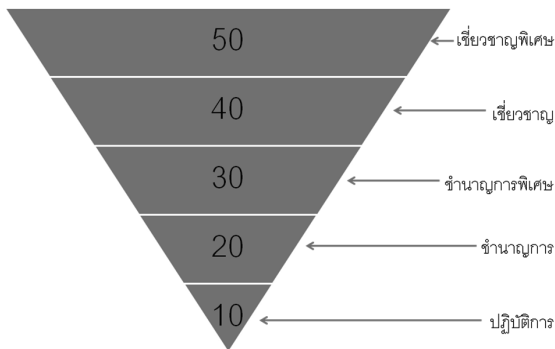
แนวคิดการกำหนดกรอบตำแหน่งวิชาชีพเฉพาะหรือเชี่ยวชาญเฉพาะ
แบบที่ 1

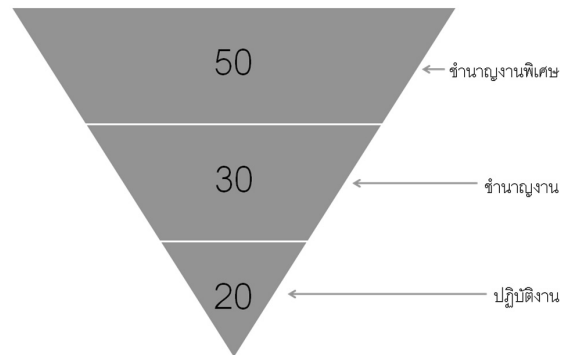
แนวคิดการกำหนดกรอบตำแหน่งประเภททั่วไป
แบบที่ 1

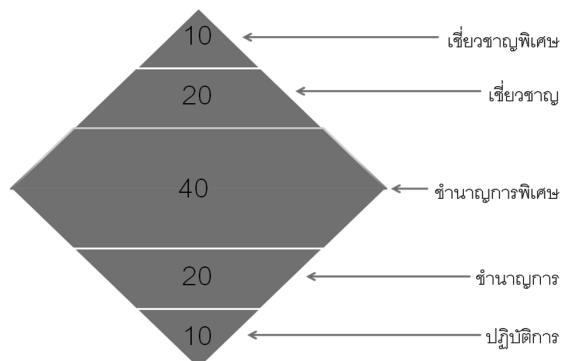
แบบที่ 2

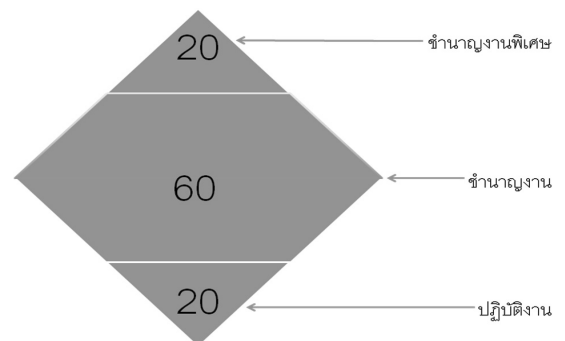
แบบที่ 2

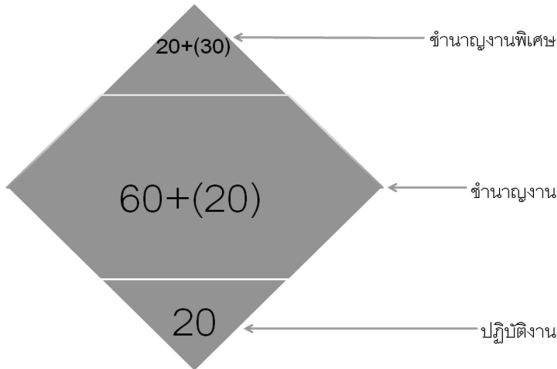
แบบที่ 3

แบบที่ 3

แบบที่ 4

จากภาพประกอบข้างบนดังกล่าวข้างต้น หมายความว่า ใช้หลักแนวคิดจากจำนวน 100 คน จะกำหนดเป็นระดับที่สูงขึ้นตามภาพดังกล่าวข้างต้น

จำนวนระดับตำแหน่งชำนาญงาน ระดับชำนาญงานพิเศษ ระดับชำนาญการ ระดับชำนาญการพิเศษ ระดับเชี่ยวชาญ และระดับเชี่ยวชาญพิเศษ จะมีเท่าใดนั้น ขึ้นอยู่กับว่าจะใช้เกณฑ์หรือแนวคิดอะไรเป็นหลักเป็นพื้นฐานในการกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจที่ต้องเหมาะสม โปร่งใส ยุติธรรมตรวจสอบได้ เป็นสำคัญ

ประวัติผู้เขียน

- * บุคลากรเชี่ยวชาญ อดีตผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ และอดีตผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาระบบและบุคคล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- * ปัจจุบันที่ปรึกษา ปชมท ผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- *** ปัจจุบันผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการประเมินเพื่อแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ** ผลงานเขียนคู่มือการปฏิบัติงาน การทำงานเชิงวิเคราะห์ การทำงานเชิงสังเคราะห์ การกำหนดตัวชี้วัดและสมรรถนะ และวิทยากรบรรยาย